

Hvat nú!

DAGURIN 11. september 1992 var søguligur dagur í føroyskari søgu. Henda dagin søgdu danir loksins ja til krav føroyinga at yvirtaka undirgrundina. Eitt hitt drúgvasta samráðingarmál í politisku søguni eftir Heimastýrslógini var henda dag at enda komið, og vit finga ognar- og avgerðarrættin til undirgrund og møgulig rævnin í henni.

HVAT nú! Flestu føroyingar eru ov-urfeignir um hesa stóru avgerð og henda sigur hjá føroyskum politikarum og embætismonnum. Onkur er tó eitt sindur øvundsjúkur, tí tað ikki var hann ella hansara flokkur, sum fekk hesa avtalu í hús. Men til hetta hava vit ongur aðrar viðmerkingar enn hana: lat okkum nú ikki gremja okkum um hetta, men brúka og orku og skil til at leggja eina framtíðar kós til rættis. Tað fyrsta vit eiga at gera er at seta fram allar hugsandi spurningar, nú størstu forðingarnar eru beindar av vegnum: hvat vilja vit við undirgrundini, hvør skal sleppa at gera rannsóknir og nær, hvørjar lógir og reglur skulu gerast nú beinanvegin og er tað eina oljuvinnu, sum vit ynskja. Kunnu vit varðveita okkara samfelag óskalað við bæði at satsa uppá fiskivinnu og oljuvinnu!

TAÐ er rætt, sum lögmaður sigur og hevur sagt tað alla tíðina, at vit skulu ikki fara undir eina oljuvinnu fyri

einhvønn prís. Fyrst mugu vit gera okkum greitt, hvat vit vilja við slíkari vinnu og skapa ein lógarkarm, sum svarar til hetta. Men nú spurningurin um ognarrættin til undirgrundina - móttvegis dønnum - er greiddur, so skuldi verið klárt at farið undir fyrirreikingar beinanvegin. Enn er langt á mál til at seta veruligan skjótil á eina oljuvinnu, men vit eiga nú beinanvegin at senda fólara út fyri at vita, hvørji feløg eru mest hugað at gera kanningar.

MEN skulu vit í heila takið hava nakra oljuvinnu. Hetta er ein spurningur, sum fjølmiðlarnir og eisini politikararnir eiga at taka upp og hava eina stóðu til. Tí eiga vit alt fyri eitt at fáa í gongd eitt alment orðaskifti um henda spurning. Kunnu vit í heila takið forða fyri einum slíkum útviklingi, um tað visir seg, at stórt oljuríkidømi er her! Eiga vit at skunda undir eina slíka vinnu fyri at skapa arbeiðspláss og fáa pengar í landskassan! Fer ein slík gongd at gagna ella at vera oyðileggjandi fyri komandi ættarlið! Finst olja og hon verður uppbrúkt eftir kanska 30-50 ár-um, hvat so aftaná! Kann ein oljuvinnna fáa oyðileggjandi avleiðingar fyri fiskiríkidømi og fiskiskapin. Kann hon oyðileggja mentan okkara og samfelagið annars! Ella kann hon tvørtur-í móti vera við til at venda gongdina, soleiðis at føroyingar aftur kunnu stóðast í egnum landi og ikki noyðast at flyta av landinum í hópatali!

SPURNINGARNIR eru nógvir, og vit hava skyldu til at seta teir og royna at finna svarini. Helst vera vit ikki øll samd, men tað, sum kemur burtur úr einum tilikum orðaskifti eiga at vera tann barrlast, sum politikararnir skulu taka við sær viðari, tá teir skulu vera við til at tilrættaleggja landsins framtíð. Men hvussu og ikki, so hava vit skyldu til at fara undir kanningar, sum skulu siga okkum, um olja og gass er í undirgrundini, og hvussu nóg. Mong dømi eru um onnur lond, sum hava klárað seg væl í einum ídnaði bæði so og so, men døminu eru so sanniliga eisini um tað øvugta. Latið okkum læra av royndunum hjá øðrum eisini, men mest umráðandi er, at vit sleppa at gera okkara egnu royndir.

TAÐ er greitt, at vit í løtuni standa við eitt sera avgerandi vegamót. Undirgrundin er yvirtikin og hvat so. Einku er eftir okkara tykki at ivast í, at vit í størst møguligan mun eiga at samstarva við danir, sum eru eitt av teimum stóru oljulondunum við nógvum know how. Vit eiga alt fyri eitt saman við dønnum at fáa útbúgvandi fólk í oljuvinnuni. Danskir og føroyskir myndugleikar mugu royna at telva so, at eitt stórt tal av føroyingum kunnu fáa útbúgvning og arbeiði í sambandi við oljuvinnuna.

VIT eiga í hvussu er ikki at biða nógv leingi aftrat, men beinanvegin at seta út í kortið. Fullkomiliga órimuliga og næstan nýkolonialistisku krøv breta um

at fáa ein stóran bita av okkara øki eiga vit at kveistra til viks og royna at telva teir av í samráðingunum, sum vera. Føroya fólk eiga so ella so at lata teir bretar, sum koma higar at samráðast-krevja um ein mánað, at gera teimum púra greitt, at krøv teirra er nakað, sum okkum hóvar sera sera illa.

VIT eiga saman at vísa okkara andstygd móti teirra órimuliga ynskjum. Hóast talan enn er um samráðingar, so átti okkara lögting ella fyri tað politisk og ópolitisk feløg nú í kjalarvørri av yvirtøkuni av undirgrundini at komið við eini ella aðrari samtykt móttvegis bretum. Hvi ikki móttmæla hesum órimuliga krøvum, so bretska fólkíð fær at vita, at hetta er nakað, sum teirra annars fyrr so fræga grannatjóð alt annað er fegin um.

ENN eru so ikki allar súðir syftar Nú danir hava boigt seg, so fara bretar møguliga eisini at gera tað, tí hesi bæði lond eru hóast alt limir í sama felagsskapi, EF, sum ikki átti at lagt navn til ein framtíðar kolonialistiskan politikk. At bretar tá talan er um Falklandsoyggiarnar brúka beint tað øvugta argumentið sum teir brúka her norðuri átti at sagt umheiminum so mikið, at teir, bretar, brúka allar snildir at røkka sínum kolonialistisku málum. Teir eiga teir ikki at sleppa.

Allir brotsmenn ikki eiti á!

Thomas Arabo, landsstýrismaður, skrivur

Súsanna Dam hevur í blaðunum endurprentað eina grein úr Børsens Nyhedsmagasín, og út frá hesari grein hon ta niðstøðu, at føroyingar og allarhelst politikarar eru nakrir meira og minni suspiktir persónar. Ja, í yvirskrifuni nýtir hon orðið brotsmenn.

Snaradur tíðindaflutningur er ikki ókendur, og ein journalistur, sum vil syrgja fyri, at blað hansara verður lisið og selt, roynir at skriva soleiðis sum hansara keyparar av blaðnum vilja hava, at hann skal skriva. Børsens Nyhedsmagasín má helst hava nakrar lesarar, sum hava eitt kolonilyndi, har teimum dárar at lesa um hetta landið í Norðurlantshavi, sum bæði er smá-korrupt, og har vit øll smá-snyta hvønnannan og bara lata standa til. Vit hava sæð líknandi greinir fyrr í hesum blaði.

Snara á negativa leið

Eftir sum eg eri nevndur einar tvær ferðir í greinini, so skal eg gera viðmerkingar til tað, sum stendur og tað, sum varð sagt. Ikki tí, tað, sum skrivað er, er á leið tað, sum eg segði, men eitt lítið sindur snarað soleiðis, at tað passar inn í eina rímliga negativa grein.

Í einum broti stendur, at »Thomas Arabo fortæller, at hann selv har været med til at skaffe landskassens støtte til 8 venners trawlere, og at det har været kotyme, at færøske politikere søger at støtte erhvervslivet i de bygder, de kommer fra«. Tað, sum eg segði í hasum sambandi var, at eg hevði hjálpt 8 ungum monnum at fáa eitt fiskiskip til vega, og at hesir menn komu úr bygðini, sum eg búði í. Er tað nakað ódiðst í tí? Hetta var fullt lógligt, og eg kendi, at hetta var mótt arbeiði sum tingmaður fyri Norð-

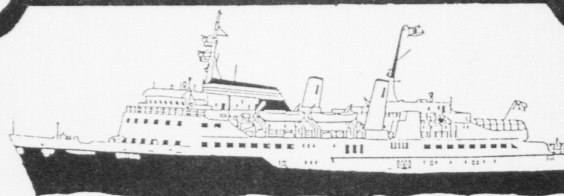
streym.

Eitt sindur hugstoytt er at siggja, at fólk vanliga gloyma, at stórir partur av tí fiskiflota, sum kom til landið í 80-unum, framhaldandi er í vinnu. Teir stóru bátarnir í Barentshavinum, uppi við Svalbard, við Kanada og við Grønland geva hundraðtals av arbeiðsplássum, og tað er mangt heim í Føroyum, sum hevur hesum skipum at takka fyri, at tey eru so væl fyrri, sum tey eru. Í staðin siggja vit út til at hefta okkum mest við tær óhepnu fløgummar.

Spyr tey, sum liva av gjørdu iløgnum

Viðvíkjandi Heygadrangsmálinum sá tað út til, at hesin áðurnevndi blaðmaður hevði stóran áhuga fyri tí, og har viðmerkt eg, at her er ein rættarsak, sum nokk mátti metast sum okkara

Framhald á síðu 11



Farið eina Snarferð til Aberdeen fyri einans 1.000 kr.

Steðga í Aberdeen í 30 tímar
– so stundir eru bæði til at hyggja at býnum
og at gera ymisk ørindi.

Vit sigla soleiðis:

Fráferð/Tórshavn:	Hósdag	kl. 15.00
Koma/Aberdeen:	Fríggjadag	kl. 13.00
Fráferð/Aberdeen:	Leygardag	kl. 19.00
Koma/Tórshavn:	Sunnudag	kl. 17.00

Strandfaraskip
Landsins
Ferðamannadeildin
FR-700 Klaksvík
Tlf. 57.566 - 56.006

Strandfaraskip
Landsins
Ferðamannadeildin
FR-100 Tórshavn
Tlf. 1.45550 - 1.7058